

Sygn. akt VII U 1549/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 września 2022r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Agnieszka Stachurska

Protokolant: st. sekretarz sądowy Anna Bańcerowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 września 2022r. w W.

sprawy S. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...)w W.

o wysokość kapitału początkowego

na skutek odwołania S. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...)w W.

z dnia 13 sierpnia 2021 roku, znak: (...) -2020

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że do wyliczenia wysokości kapitału początkowego S. S. uwzględni okres praktycznej nauki zawodu w okresie od 1 września 1970r. do 19 czerwca 1973r.

sędzia Agnieszka Stachurska

UZASADNIENIE

W dniu 29 września 2021r. S. S. złożył odwołanie od decyzji z dnia 13 sierpnia 2021r., znak: (...) -2020, odmawiającej ponownego ustalenia kapitału początkowego, w którym zarzucił organowi rentowemu brak odniesienia się do wniosku dotyczącego uwzględnienia zarobków zastępczych za okres pracy w NRD. Wskazał również na brak informacji, czy okres nauki w szkole przyzakładowej wykazany w legitymacji ubezpieczeniowej i świadectwie ukończenia (...) Szkoły Zawodowej nr (...) z dnia 19 czerwca 1973r., jest wystarczającym potwierdzeniem wykonywania pracy w charakterze ucznia i czy został uznany za okres składkowy.

W związku z powyższym ubezpieczony wniósł o ponowne ustalenie kapitału początkowego z zastosowaniem zarobków zastępczych za pracę w NRD w okresie od 2 maja 1982r. do 31 marca 1984r. oraz o zaliczenie jako składkowego udokumentowanego okresu nauki zawodu od 6 października 1972r. do 19 czerwca 1973r. Do odwołania dołączył trzy załączniki, a wśród nich pismo z dnia 14 lipca 2021r., zatytułowane „Wyjaśnienie do decyzji o ponownym ustaleniu kapitału początkowego z dnia 31.05.2021r. znak sprawy (...) -2020” (odwołanie z dnia 26 września 2021r. wraz z załącznikami, k. 3-9 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...)w W. w odpowiedzi na odwołanie złożonej w dniu 28 października 2021r., wniósł o przyjęcie do protokołu nowego żądania wyliczenia zarobków zastępczych za okres pracy w NRD i przekazanie go do rozpoznania organowi rentowemu w formie postanowienia, a także o nadesłanie akt organu rentowego celem

rozpoznania żądania na podstawie art. 477¹⁰ § 2 k.p.c. W pozostałym zakresie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

W uzasadnieniu swego stanowiska Zakład zacytował treść art. 477¹⁰ § 2 k.p.c., a dalej podniósł, że ubezpieczony w piśmie do organu rentowego z 14 lipca 2021r. wnioskował o zastosowanie wynagrodzenia zastępczego przez ZUS. Do odwołania dołączył egzemplarz tego pisma, skierowanego do ZUS Inspektorat w L., na którym brak jednak potwierdzenia jego wpływu do Zakładu przed złożeniem odwołania. Z informacji uzyskanej w komórce merytorycznej wynika, że w sprawie został złożony przez ubezpieczonego jedynie wniosek o emeryturę z dnia 9 października 2020r., wniosek w sprawie kapitału początkowego wraz z dodatkowymi dokumentami (złożony elektronicznie) właśnie z 14 lipca 2021r. oraz odwołanie z 29 września 2021r. ZUS podkreślił, że we wniosku w sprawie kapitału początkowego z dnia 14 lipca 2021r. ubezpieczony wskazał na pięć załączników. Są to: 1. zaświadczenie z dnia 13 grudnia 2006r. z Politechniki (...), 2. świadectwo ukończenia (...), 3. PIT-11 za okres 1 stycznia 1994r. do 18 maja 1994r., 4. strona z książeczki wpłat składek na ubezpieczenie społeczne oraz 5. PIT-11 za okres od 19 maja 1993r. do 31 grudnia 1993r. W ocenie organu rentowego wnioski o wyliczenie i zastosowanie zarobków zastępczych z tytułu pracy w NRD w okresie od 2 maja 1982r. do 31 marca 1984r. został zgłoszony dopiero w odwołaniu. Odnosząc się natomiast do wniosku ubezpieczonego o uwzględnienie, jako składkowego, okresu praktycznej nauki zawodu od 6 października 1972r. do 19 czerwca 1973r., organ rentowy wskazał na treść art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 1958r. o nauce zawodu, przyuczeniu do określonej pracy i warunkach zatrudnienia młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy. Z powołanych przepisów wynika, że okresem składkowym może być okres zatrudnienia wykonywanego na podstawie indywidualnej umowy zawartej pomiędzy zakładem pracy a młodocianym, jednak ubezpieczony umowy takiej nie dostarczył. W aktach sprawy znajduje się legitymacja ubezpieczeniowa, z której wynika, że została ona wydana przez (...) Zakłady (...) w dniu 6 października 1972r. (str. 1 legitymacji). Także w dziale poświadczenie o uprawnieniu do świadczeń leczniczych wskazano datę 6 października 1972r. Jednakże w tym samym dokumencie – s. 82 wskazano, że ubezpieczony był uczniem od 1 września 1970r. Z dokumentu nie wynika data zakończenia praktycznej nauki zawodu oraz czy ubezpieczony miał przerwy w jej odbywaniu. Nadto ubezpieczony wraz z wnioskiem z dnia 14 lipca 2021r. złożył świadectwo ukończenia (...) Szkoły Zawodowej z dnia 19 czerwca 1973r., z którego wynika, że uzyskał ocenę bardzo dobrą z praktycznej nauki zawodu. Z dokumentu jednak nadal nie wynika okres, w którym ta nauka się odbywała (odpowiedź na odwołanie z dnia 28 października 2021r., k. 10 a.s.).

Postanowieniem z dnia 8 kwietnia 2022r. Sąd przekazał do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...)w W. wniosek S. S. o przeliczenie kapitału początkowego przy uwzględnieniu zarobków zastępczych za okres pracy w NRD od 2 maja 1982r. do 31 marca 1985r. (postanowienie z dnia 8 kwietnia 2022r., k. 26 a.s.).

Na rozprawie przeprowadzonej w dniu 8 kwietnia 2022r. S. S. sprecyzował, że jego odwołanie dotyczy decyzji z dnia 13 sierpnia 2021r. i odnosi się do żądania uwzględnienia okresu składkowego od 1 września 1970r. do 16 czerwca 1973r. Ponadto wyjaśnił, że pozostałe okresy, na jakie wskazał w piśmie z 14 lipca 2021r., są nieistotne (protokół rozprawy z dnia 8 kwietnia 2022r., k. 27 a.s.). Natomiast na rozprawie w dniu 27 września 2022r. ubezpieczony oświadczył, że domaga się uwzględnienia okresu praktycznej nauki zawodu od 1 września 1970r. do 19 czerwca 1973r. Wyjaśnił, że wskazanie daty 16 czerwca 1973r. to był błąd (protokół rozprawy z dnia 8 kwietnia 2022r., k. 98 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

S. S., ur. w dniu (...), w dniu 1 września 1970r. rozpoczął naukę w trzyletniej (...) Szkole Zawodowej dla Pracujących (...) Zakładu (...) w W. w zawodzie mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych. Jednocześnie w całym okresie nauki odbywał praktyczną naukę zawodu. W dniu 6 października 1972r. została mu wystawiona legitymacja ubezpieczeniowa, w której wskazano, że jest uczniem od 1 września 1970r. Nie określono natomiast daty zakończenia zatrudnienia w charakterze ucznia.

W ww. okresie ubezpieczony pracował w (...) Zakładach (...) przy ul. (...). Nie podpisał umowy o pracę. Miał wypłacane co miesiąc wynagrodzenie, które w każdym roku wzrastało – najpierw wynosiło 15 zł, potem 30 zł, a w ostatnim roku nauki 45 zł. W pierwszej klasie S. S. uczył się wykonywania zawodu, natomiast w drugiej i trzeciej klasie pracował na taśmie produkcyjnej. Jego pracę nadzorował pracownik zatrudniającego go zakładu. S. S. w dniu 2 czerwca 1973r. zdał egzamin praktyczny na ocenę bardzo dobrą. Nie otrzymał świadectwa pracy. Naukę w (...) Szkole Zawodowej ukończył w dniu 19 czerwca 1973r. Z przedmiotu „praktyczna nauka zawodu” otrzymał ocenę bardzo dobrą (legitymacja ubezpieczeniowa – nienumerowane karty akt ZUS; świadectwo ukończenia (...) Szkoły zawodowej z dnia 19 czerwca 1973r., k. 78 a.s.; zaświadczenie Dyrektora Zespołu Szkół (...) w W. z dnia 1 lipca 2022r., k. 80 a.s.; zeznania S. S., k. 98 a.s.; arkusz ocen, k. 83-84 a.s.).

W dniu 14 lipca 2021r. S. S. złożył wniosek o ponowne ustalenie wysokości kapitału początkowego (wniosek z dnia 14 lipca 2021r. – nienumerowane karty akt ZUS). Decyzją z dnia 13 sierpnia 2021r., znak: (...) (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. odmówił ponownego ustalenia wartości kapitału początkowego na dzień 1 września 1999r., wskazując że przedłożone dowody nie powodują zmiany wartości kapitału początkowego (decyzja z dnia 13 sierpnia 2021r. – nienumerowane karty akt ZUS).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie wymienionych dokumentów oraz w oparciu o zeznania S. S.. Zdaniem Sądu, dokumenty w zakresie, w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia, są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Nie były one przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uwzględnić przy dokonywaniu ustaleń faktycznych.

Jako wiarygodne Sąd ocenił również zeznania ubezpieczonego, bowiem są one logiczne, spójne, a nadto korespondują z dowodami z dokumentów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie S. S. zasługiwało na uwzględnienie.

W rozpatrywanej sprawie spór dotyczył możliwości uwzględnienia ubezpieczonemu przy ustalaniu kapitału początkowego okresu praktycznej nauki zawodu od 1 września 1970r. do 19 czerwca 1973r. Ubezpieczony na dowód odbywania praktycznej nauki zawodu w ww. okresie przedstawił legitymację ubezpieczeniową, zawierającą adnotację o rozpoczęciu zatrudnienia w (...) Zakładach (...) w W. w charakterze ucznia oraz świadectwo ukończenia (...) Szkoły Zawodowej.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. odmówił ponownego ustalenia wartości kapitału początkowego, ponieważ S. S. nie przedstawił umowy o pracę zawartej pomiędzy zakładem pracy a młodocianym. Ponadto ze złożonych dokumentów, zdaniem organu rentowego, nie wynika okres, w którym ubezpieczony miałaby odbywać praktyczną naukę zawodu.

Sporną kwestię należy rozpatrywać przy uwzględnieniu treści art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (test jednolity Dz. U. z 2021r., poz. 291), zwanej dalej ustawą emerytalną, zgodnie z którym za okresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem 15 listopada 1991r. okresy zatrudnienia młodocianych na obszarze Państwa Polskiego na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1975r.

W okresie, kiedy S. S. odbywał praktyczną naukę zawodu i uczęszczał do zasadniczej szkoły zawodowej, w zakresie dotyczącym odbywania praktycznej nauki zawodu obowiązywały przepisy ustawy z dnia 2 lipca 1958r. o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz. U. z 1958 roku, Nr 45, poz. 226 ze zm.). W art. 3 ust. 1 wskazanej ustawy przyjęto, że młodociani mogą być zatrudniani przez zakłady pracy tylko w celu:

- 1) nauki zawodu,
- 2) przyuczenia do określonej pracy,
- 3) odbycia wstępnego stażu pracy.

Z kolei zgodnie z art. 9 ust. 1 ww. ustawy zakład pracy, przyjmując młodocianego na naukę zawodu, w celu przyuczenia do określonej pracy oraz odbycia wstępnego stażu pracy, był obowiązany zawrzeć z nim na piśmie umowę określającą zawód albo rodzaj pracy, w jakim młodociany będzie szkolony, czas trwania nauki zawodu, przyuczenia do określonej pracy lub wstępnego stażu pracy oraz zasadnicze obowiązki i uprawnienia młodocianego.

Z powyższego wynika, że okresem składkowym w rozumieniu przepisu art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy emerytalnej może być tylko okres zatrudnienia wykonywanego na podstawie indywidualnej umowy między zakładem pracy a szkolącym się młodocianym. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 kwietnia 2009 roku (II UK 334/08) wyjaśnił, że młodociany odbywający naukę zawodu w ramach umowy zawartej z zakładem pracy na podstawie przepisów ustawy z dnia 2 lipca 1958 roku o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz. U. Nr 45, poz. 226), posiadał status pracownika w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym oraz ubezpieczeniu społecznym. Od takiej formy zatrudnienia, jak wskazano, należy jednak odróżnić praktyczną naukę zawodu, która mogła być prowadzona również w innej formie, a mianowicie na podstawie umowy zawieranej między szkołą a zakładem pracy. Przy czym w takim wypadku uczniowie wykonujący prace w ramach praktyki nie byli pracownikami tych zakładów pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 1996r., II URN 2/96). Z tego względu, dla wykazania, że dany okres może być uwzględniony jako okres składkowy, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 3 cyt. ustawy emerytalnej, konieczne jest ustalenie, czy nauka zawodu była pobierana przez młodocianego przy jego równoczesnym zatrudnieniu, czy też jako przedmiot praktyczny w programie nauki szkolnej – innymi słowy, czy nauczający zawodu był pracodawcą, czy też nauczycielem młodocianego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 18 marca 2009r., III AUa 1213/08).

W najnowszym orzecznictwie, wbrew wcześniej dominującym poglądom, wskazuje się, że zakwalifikowanie okresu pracy młodocianego jako okresu składkowego w myśl art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy emerytalnej nie wymaga bezwzględnego dostarczenia dokumentacji potwierdzającej fakt zatrudnienia przez zakład pracy w celu przyuczenia do zawodu na podstawie indywidualnej umowy o pracę. Takie stanowisko zostało wyrażone m.in. w wyrokach Sądów Apelacyjnych: w K. z dnia 28 marca 2013r. (III AUa 1362/12), w G. z dnia 23 stycznia 2015r. (III AUa 1176/14), czy w P. z dnia 15 grudnia 2015r. (III AUa 1919/14). Również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 czerwca 2016r. (I UK 256/15) podkreślił, że czym innym jest forma czynności prawnej, zmaterializowana w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy o pracę, a czym innym skuteczność zobowiązania w świetle prawa ubezpieczeń społecznych. O ile pierwsza kwestia ma wyłącznie wymiar dowodowy, o tyle druga stanowi punkt wyjścia do określenia sytuacji prawnej ubezpieczonego, co oznacza, że nieprzedstawienie przez ubezpieczonego dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy w celu nauki zawodu samoistnie nie przesądza o jej nieistnieniu, lecz może co najwyżej stanowić argument przemawiający za uznaniem, że strony nie realizowały określonej więzi prawnej. Oznacza to, że w przypadku rozstrzygnięcia o możliwości zaliczenia okresu nauki zawodu jako okresu składkowego w myśl prezentowanego wyżej przepisu ustawy emerytalnej, decydujące jest ustalenie, czy wnioskodawca faktycznie wykonywał zatrudnienie na warunkach określonych w ustawie z dnia 2 lipca 1958r. o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy.

W przedmiotowej sprawie, analizując zgromadzony materiał dowodowy, Sąd ocenił, że możliwe jest uwzględnienie spornego okresu odbywania przez S. S. praktycznej nauki zawodu jako okresu składkowego. Ubezpieczony – mimo braku umowy o praktyczną naukę zawodu, która jednak nie jest bezwzględnie wymagana - przedstawił inne dowody potwierdzające zarówno fakt kształcenia w szkole zawodowej, jak i odbywanie praktycznej nauki zawodu w warunkach zatrudnienia. Takim dowodem jest przede wszystkim legitymacja ubezpieczeniowa wystawiona w dniu 6 października 1972r. przez (...) Zakłady (...). Ma ona istotny walor dowodowy, ponieważ zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe

(Dz. U. z 2011r., Nr 237, poz. 1412 ze zm.), jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności:

1) legitymacja ubezpieczeniowa;

2) legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

Ubezpieczony, przedstawiając legitymację ubezpieczeniową, dostarczył dowód, jaki przewidują powołane przepisy na potrzeby wykazania okresu zatrudnienia. Ponadto, biorąc pod uwagę cytowane wcześniej orzecznictwo, w przedmiotowej sprawie – ze względu na dostarczenie ww. dokumentu i znajdujący się tam wpis – nie mogło być wątpliwości, że S. S. nie był uczniem praktycznej nauki zawodu na podstawie umowy zawartej między zakładem pracy a szkołą, tylko odbywał praktyczną naukę zawodu jako uczeń, będąc zatrudnionym w (...) Zakładach (...). Gdyby było inaczej (...) Zakłady (...) nie wystawiłyby mu legitymacji ubezpieczeniowej i na str. 82-83, gdzie dokonywano poświadczeń o okresach zatrudnienia i wysokości zarobków, nie zostałyby dokonany wpis, że od 1 września 1970r. ubezpieczony był zatrudniony w (...) Zakładach (...) jako uczeń. Oczywiście rację ma organ rentowy, że w legitymacji ubezpieczeniowej na str. 83 w miejscu, gdzie taki zapis powinien się znajdować, nie wskazano daty ustania zatrudnienia. To nie oznacza jednak, że daty tej w inny sposób ustalić nie można. Przede wszystkim trzeba mieć na względzie, że legitymacja ubezpieczeniowa została wystawiona później niż data rozpoczęcia praktycznej nauki zawodu. Nastąpiło to już w jej trakcie, bo 6 października 1972r. i w tej właśnie dacie pracodawca poświadczył, że S. S. jest uprawniony do świadczeń leczniczych (str. 6). Z tego wynika, że co najmniej do 6 października 1972r. zatrudnienie S. S. jako ucznia, rozpoczęte w dniu 1 września 1970r., trwało. Gdyby było inaczej, to (...) Zakłady (...), wydając ubezpieczonemu legitymację, wpisałyby od razu datę rozpoczęcia i zakończenia praktycznej nauki zawodu. Skoro tak się nie stało, to nie budzi żadnych wątpliwości, że ta praktyczna nauka zawodu w dacie 6 października 1972r. wciąż trwała. Zdaniem Sądu datę jej zakończenia należy ustalić biorąc pod uwagę zeznania ubezpieczonego oraz dokumenty potwierdzające okres nauki w szkole i jej zakres. Z dowodów tych wynika, że ubezpieczony w każdym kolejnym roku szkolnym aż do ukończenia zasadniczej szkoły zawodowej odbywał praktyczną naukę zawodu. Arkusz ocen potwierdza, że w każdym kolejnym roku szkolnym zajęcia praktyczne były jednym z przedmiotów podlegających ocenianiu. Ponadto, uwzględniając zasady logiki, trzeba przyjąć, że skoro 6 października 1972r., kiedy ubezpieczony był w trzeciej klasie (klasa ta przypadała na lata 1972/1973), odbywał praktyczną naukę zawodu, co potwierdza legitymacja, to musiał ją kontynuować do końca tej właśnie klasy. Na taki logiczny wniosek pośrednio wskazują również przepisy ustawy z dnia 2 lipca 1958r. o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy. W § 9 ustawodawca określił przypadki, kiedy umowa z młodocianym może być rozwiązana. Ust. 2 wskazuje, że do rozwiązywania umów, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy dotyczące rozwiązywania umów o pracę zawartych na czas nieokreślony ze zmianami przewidzianymi w ust. 3 i 4. Ust. 3 przewidywał, że zakład pracy może rozwiązać umowę w czasie trwania nauki zawodu i wstępnego stażu pracy bez zachowania obowiązujących terminów wypowiedzenia z przyczyn nie zawinionych przez młodocianego tylko w razie:

1) niezdolności do pracy z powodu choroby trwającej dłużej niż 6 miesięcy,

2) zarządzonego zgodnie z obowiązującymi przepisami odosobnienia młodocianego z powodu choroby zakaźnej, jeżeli opuszczenie pracy trwa dłużej niż 6 miesięcy,

3) niemożność wykonywania pracy przez młodocianego z innych przyczyn aniżeli wymienione w pkt 1 i 2 przez czas przekraczający 3 miesiące.

Z kolei ust. 4 przewidywał, że zakład pracy może rozwiązać umowę w czasie trwania nauki zawodu i wstępnego stażu pracy z zachowaniem obowiązujących terminów wypowiedzenia tylko:

- 1) w przypadkach przewidzianych w art. 14 ust. 2 (chodzi o przypadek, gdy lekarz orzeknie, że dany rodzaj pracy zagraża zdrowiu młodocianego - wtedy zakład pracy jest obowiązany zmienić rodzaj pracy młodocianego, a w razie niemożności zmiany zwolnić go z pracy bezzwłocznie i wypłacić mu wynagrodzenie za okres wypowiedzenia),
- 2) jeżeli młodociany nie wypełnia swych obowiązków określonych w umowie, a w szczególności zaniedbuje się w nauce zawodu lub w odbywaniu wstępnego stażu pracy,
- 3) jeżeli młodociany nie spełnia obowiązku doksztalcania się przewidzianego w art. 12,
- 4) w razie likwidacji zakładu pracy,
- 5) w razie reorganizacji zakładu pracy uniemożliwiającej kontynuowanie nauki zawodu lub wstępnego stażu pracy.

W rozpatrywanej sprawie S. S., składając zeznania, nie wskazywał, by którakolwiek z wymienionych okoliczności zaistniała w jego przypadku i by (...) Zakłady (...), dla których z pewnością świadczył pracę na początku klasy trzeciej szkoły zawodowej (potwierdza to data wystawienia legitymacji), rozwiązała z nim umowę o praktyczną naukę zawodu. Ponadto w oparciu o arkusz ocen można było ustalić, że ubezpieczony nie miał dłuższych przerw w nauce. W arkuszu podane zostały informacje o liczbie dni nieobecności w kolejnych latach szkolnych, ponadto okoliczność, że ubezpieczony pracował w tym samym zakładzie pracy już po ukończeniu szkoły (w okresie od 6 września 1977r. do 29 października 1977r.) wskazuje, że nie doszło do likwidacji zakładu, co mogłoby być powodem wcześniejszego rozwiązania umowy zawartej z młodocianym.

W związku z powyższym, uwzględniając wskazane okoliczności i zgromadzone dowody, Sąd ocenił, że nie można było nie uwzględnić S. S. okresu praktycznej nauki zawodu. Zdaniem Sądu taką praktyczną naukę zawodu odbywał od 1 września 1970r. do ukończenia zasadniczej szkoły zawodowej, a więc do 19 czerwca 1973r. W związku z tym zaskarżona decyzja została zmieniona na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w ten sposób, że do wyliczenia wysokości kapitału początkowego S. S. uwzględniony został wskazany okres.

sędzia Agnieszka Stachurska